

Mateřská škola Sázava

Objevujeme svět

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

OBSAH:

1. Identifikační údaje	4
1.1 Název vzdělávacího programu	4
1.2 Předkladatel.....	4
1.3 Zřizovatel	4
1.4 Platnost dokumentu	4
Od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024	4
2. Obecná charakteristika školy	5
3. Podmínky předškolního vzdělávání	5
3.1 Věcné podmínky	5
3.2 Životospráva	6
3.3 Psychosociální podmínky.....	6
3.4 Organizace	7
3.5 Řízení mateřské školy	8
3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.7 Spoluúčast rodičů	10
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP)	10
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	11
4. Organizace vzdělávání	12
4.1 Organizace dne v mateřské škole	12
4.2 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy.....	13
5. Charakteristika vzdělávacího programu	14
5.1 Filozofie školy	14
5.2 Vzdělávací cíle a záměry	14
5.3 Prostředky k dosažení cíle	14
5.4 Formy a metody vzdělávání	16
5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných.....	16
5.6 Vzdělávání dětí nadaných.....	18
5.7 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	18
6. Vzdělávací obsah	18
6.1 Tematické části	19
6.1.1 Já, ty, my.....	20

6.1.2 Objevujeme svět	28
6.1.3 V přírodě	36
6.1.4 Oslavy a zábavy	45
6.1.5 Chráním si své zdraví	51
7. Evaluační systém	58

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

Objevujeme svět - školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

ŠVP byl vytvořen podle RVP pro předškolní vzdělávání

č. j. MŠ68/2021

1.2 Předkladatel

Název	Mateřská škola Sázava, okres Ústí nad Orlicí
Adresa školy	Sázava 2, 563 01 Lanškroun
Jméno ředitele	Mgr. Růžena Tesařová
Telefon	733183013 467771025
e-mail	ms@obec-sazava.cz
Web	http://www.mssazava.cz
Zařazení do sítě škol	1. 1. 2003
Projednán	23. 8. 2021 na pedagogické radě
Platnost	1. 9. 2021
ŠVP PV zpracoval	pedagogický kolektiv MŠ
REDIZO	600103366
IZO	107589478
IČO	70988714

1.3 Zřizovatel

Název	Obec Sázava
Adresa	Sázava 2, 563 01 Lanškroun
Telefon	465322531
e-mail	obec@obec-sazava.cz
Web	http://www.obecsazava.cz

1.4 Platnost dokumentu

Od 1. 9. 2021 do 31. 8. 2024

Mgr. Růžena Tesařová
ředitelka školy

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola se nachází uprostřed obce Sázava, v těsné blízkosti hlavní silnice a řeky Moravské Sázavy. Jedná se o budovu bývalé základní školy, která byla postavena v roce 1890. Na přání zaměstnaných matek byla 1. února 1951 v přízemí objektu otevřena jednotřídní mateřská škola. Soužití MŠ a ZŠ trvalo až do roku 2000, kdy byla ZŠ v Sázavě zrušena, a žáci ze Sázavy začali dojíždět do ZŠ Smetanova v Lanškrouně. Celé přízemí budovy bylo tak uzpůsobeno potřebám MŠ. V prvním poschodí má sídlo obecní úřad a obecní byt. MŠ má vlastní prostornou zahradu s pískovištěm a herními prvky. Od 1. 1. 2003 je mateřská škola samostatným právním subjektem.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Škola má jednu prostornou třídu s několika hracími koutky, jídelnu, která rovněž slouží jako pracovní a výtvarné centrum, samostatnou ložnici, sociální zařízení, umývárnu, šatnu, školní kuchyň a sklady na potraviny, sociální zařízení a šatnu pro personál, úklidovou komoru, kancelář, plynovou kotelnu a sklad na pomůcky. Chybí příruční sklad na objemnější hračky a tělovýchovné nářadí.

V těsném sousedství školy se nachází prostorná, travnatá školní zahrada, která umožňuje pohybové vyžití při pobytu venku. Na zahradě jsou umístěny herní prvky a sportovní, kryté pískoviště a dřevěný altán. K ukládání hraček a nářadí slouží zahradní kůlna. Za účelem bobování byl za budovou školy vybudován přírodní kopec.

MŠ je vybavena novým nábytkem. Didaktické pomůcky a hračky jsou dle možností průběžně doplňovány a obnovovány. Většina hraček je umístěna tak, aby umožňovala samostatnou obsluhu dětí. Děti se podílejí na výzdobě interiéru školy svými výrobky. Zdobí nástěnky na chodbách budovy, v šatně, ve třídě, obměňují výzdobu i v oknech MŠ dle aktuálního období.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměry:

- průběžné doplňování pomůcek pro rozvoj digitálních kompetencí dítěte, didaktických pomůcek a hraček

3.2 Životospráva

Děti jsou vedeny ke zdravému životnímu stylu. Školní jídelna jim poskytuje plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných předpisů. Je zachován tříhodinový interval mezi jídly. Usilujeme o vhodnou skladbu jídelníčku, dodržujeme technologie přípravy pokrmů a nápojů. Je zajištěn pitný režim v průběhu celého dne. V létě zajišťujeme pitný režim i na školní zahradě. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování. Při svačince se děti obsluhují samy, mladším dětem pomáhají starší kamarádi nebo učitelka. Rodiče jsou informováni o skladbě jídelníčku a mají příležitost vyjádřit své návrhy.

Snažíme se o vyváženost řízených a spontánních činností, dostatek pohybových aktivit, dodržování dostatečně dlouhého pobytu venku (s ohledem na povětrnostní podmínky). V létě využíváme školní zahradu i při odpoledních činnostech.

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Dětem s nižší potřebou spánku nabízíme klidný program u stolečku.

Ostatní aktivity kromě jídla, pobytu venku a spánku nemají pravidelný časový řád, vycházejí z potřeb a zájmů dětí s přihlédnutím k jejich věku, schopnostem a individuálním potřebám.

Odchody a příchody dětí do MŠ mají pouze doporučující charakter. Snažíme se vyjít vstříc potřebám rodičů.

Záměry:

- vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu
- vést děti k samostatnosti při stolování a sebeobsluze
- přizpůsobit dobu podávání dopolední svačiny - respektovat individuální potřebu jídla
- v rámci zdravého životního stylu poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt dětí venku

3.3 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci školy vytvářejí dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Snažíme se navozovat klidové situace bez přetěžování dětí.

Všechny děti mají v MŠ stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti, nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován.

U nově přichozích dětí uplatňujeme adaptační režim po dohodě s rodiči. O možnosti využití adaptace jsou rodiče informováni na třídní schůzce, případně individuálně.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z norem chování, které si škola stanovila. Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině, aby se vytvořil kolektiv dobrých kamarádů. Pedagogové se věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem / prevence šikany /. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost a vzájemnou pomoc a podporu.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Nezařazujeme nezdravé soutěžení dětí.

Snažíme se o nenásilnou komunikaci s dítětem tak, aby mu byla příjemná a navozovala tak vzájemný vztah důvěry. Nechceme děti do ničeho nutit, snažíme se k dětem přistupovat individuálně dle jeho potřeb.

Snažíme se o vyváženost spontánních a řízených činností. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme věku dětí a jejich schopnostem.

Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly podporující dítě v sebedůvěře, samostatném rozhodování i činnostech.

Záměry:

- zachovat dětem takové prostředí, kde se cítí jistě, spokojeně a bezpečně
- využívat převážně pozitivní hodnocení dítěte za účelem podpory sebedůvěry, samostatného rozhodování a činností

3.4 Organizace

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, kterých se děti účastní dle zájmu. Tyto aktivity jsou zaměřené převážně na správné držení těla, celkové protažení a vytváření pohody a radosti z pohybu.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, jejich individuálních potřeb a možností. Z toho vychází i příprava potřebných pomůcek.

Dbáme na soukromí dětí, možnost pobytu v klidném koutku, zapojení dětí do činností dle svého uvážení.

Při nástupu do MŠ mají rodiče možnost využít individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se činností v malých, středně velkých i velkých skupinách nebo samostatně.

Záměry:

- nabízet více činností v centrech, rozvolnit režim dne v MŠ dle potřeb a zájmů dětí při zachování minimální doby pro pobyt venku a maximální doby mezi podáváním potravy
- vytvářet pestrou nabídku činností, která by podporovala všestranný rozvoj dětí

3.5 Řízení mateřské školy

Pravomoci, povinnosti a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v pracovních náplních.

Informační systém uvnitř mateřské školy zajišťujeme nástěnkami, výstavkami prací dětí, rozhovory, konzultacemi, schůzkami s rodiči, společnými aktivitami za účasti rodičů, pedagogickými a provozními poradami, kontrolami a hospitacemi. Vnější informační systém zajišťujeme prostřednictvím internetových stránek školy, případně na jednání obecního zastupitelstva.

Ředitelka podporuje spolupráci všech pracovníků při rozhodování o zásadních otázkách, zapojuje je do řízení školy, pozitivně své zaměstnance motivuje pochvalou i finančním oceněním.

Je zpracován plán pedagogických a provozních porad, plán kontrolní činnosti.

Mateřská škola spolupracuje se

- zřizovatelem – provozní doba školy, přerušení provozu, rozpočet, kulturní vystoupení dětí
- rodiči – třídní schůzky, tvořivé dílny, sportovní aktivity pro děti
- základní školou – usnadnění přechodu do základní školy, návštěva 1. třídy, výměna informací o dětech, výměna zkušeností
- odborníky v PPP - vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, vyšetření školní zralosti a přípravy na školu, zajištění orientačního vyšetření
- malotřídními mateřskými školami v regionu – výměna zkušeností, organizace výletů, sportovních aktivit
- klinickým logopedem – logopedická prevence, depistáž

Záměry:

- zachovat demokratický způsob vedení školy vedoucí k vytváření dobrých mezilidských vztahů

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují požadovanou kvalifikaci dle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

Pedagogové se sebevzdělávají, využívají aktuální nabídky institucí zajišťujících další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Na pedagogické radě jsou nové poznatky získané na vzdělávacích akcích vzájemně předávány.

Ředitelka vytváří podmínky pro další vzdělávání svých zaměstnanců.

Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Kompetence jednotlivých zaměstnanců jsou dány pracovními náplněmi.

Logopedickou prevenci zajišťují proškolení pedagogové ve spolupráci s klinickým logopedem. Dětem, které potřebují logopedickou péči, je doporučena návštěva logopedické ordinace.

Souběžné působení obou pedagogických pracovníků probíhá jeden týden částečně při pobytu venku a druhý týden při podávání oběda a přípravě na odpočinek.

Pedagogové a provozní zaměstnanci školy tvoří spolupracující tým.

Pedagogičtí zaměstnanci: ředitelka

učitelka

Provozní zaměstnanci: kuchařka

vedoucí školní jídelny

školnice

školní asistent

Záměry:

- motivovat zaměstnance k dalšímu sebevzdělávání
- aplikovat v praxi zkušenosti z odborných seminářů
- zachovat pozici školního asistenta

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se různých společných akcí, které škola pořádá (např. besídky, pracovní dílny, drakiáda, sportovní akce, dětský den)

Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje prostřednictvím nástěnek, výstav, schůzek s rodiči, rozhovorů. Mohou se spolupodílet při plánování programu školy.

Učitelky pravidelně seznamují rodiče se vzdělávací nabídkou, na nástěnkách zveřejňují pracovní listy a výtvarné práce dětí.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost, jednají s rodiči taktně s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do soukromí rodiny.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání dětí.

Záměry:

- Zachování spoluúčasti rodičů při pořádání školních akcí
- Spolupracovat s rodiči dětí s odkladem školní docházky

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP)

Naše mateřská škola může nabídnout v rámci péče a vzdělávání dětí se SVP přijetí dětí s lehkými vadami tělesného, zrakového, sluchového postižení, dětí s mentální retardací v případě lehkého postižení, dětí s poruchami pozornosti a vnímání (dětí s poruchou učení a chování), dětí s poruchami řeči, dětí s více vadami a autismem pouze na základě odborného vyšetření specializovaného pracoviště a doporučení k docházce do mateřské školy.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními máme na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pedagog zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od 2. stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována školským

poradenským zařízením po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Záměry:

- Zajišťovat potřebné kompenzační pomůcky
- Zajistit asistenta pedagoga
- Vytvořit takové prostředí, kde se dítě bude cítit jistě a spokojeně

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V rámci integrovaných bloků vytváříme při vzdělávání dětí podmínky, které rozvíjejí potenciál všech dětí v různých oblastech. S přihlédnutím k individuálním potřebám a možnostem dětí jsou předkládány aktivity, které umožňují projevit potenciál každého dítěte v co největší míře.

Dětem projevujícím známky nadání věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na rozvoj a uplatnění jejich nadání. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení. Pokud toto identifikuje mimořádné nadání a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocení podle doporučení školského poradenského zařízení a v úzké spolupráci s rodiči dítěte.

Záměry:

- průběžně doplňovat pomůcky pro rozvoj nadání dítěte
- vytvářet příležitosti pro co největší využití potenciálu každého dítěte

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro děti dvouleté zajišťujeme v co možná největší míře stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, pocit bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Pro zajištění bezpečnosti těchto dětí ve třídě jsou znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.

Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Záměry:

- zachovat pozici školního asistenta, případně chůvy
- průběžně doplňovat hračky pro dvouleté děti
- zajistit dítěti dostatečný prostor pro adaptaci na nové prostředí

4. Organizace vzdělávání

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je organizováno pro děti ve věku zpravidla od tří (minimálně od dvou) do šesti let (respektive do 7 let pro děti s odkladem školní docházky). Probíhá v jedné třídě. Provoz mateřské školy je zabezpečen od 6.30 hodin do 15.45 hodin.

4.1 Organizace dne v mateřské škole

6:30 - 9:30	- Scházení dětí
	- Ranní hry dle volby dětí
	- Individuální výchovně vzdělávací činnosti
	- Jazykové chvílky
	- Pohybové aktivity
	- Didakticky cílené činnosti (spontánní i řízené
ve skupinách i individuálně)
8:30 - 9:00	- Osobní hygiena

- Dopolední svačina
- 9:30 - 11:30 - Příprava na pobyt venku, pobyt venku
- 11:30 -12:00 - Osobní hygiena
- Oběd
- 12:00 -14:00 - Spánek a odpočinek dětí
- Individuální práce s dětmi s nižší potřebou spánku
- 14:00 -14:30 - Osobní hygiena
- Odpolední svačina
- 14:30 -15:45 - Hry a činnosti podle zájmu dětí
- Individuální výchovně vzdělávací činnosti

4.2 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Dobu pro podání žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání a termín přijímacího řízení stanoví ředitelka MŠ.

O místě a termínu zápisu je veřejnost informována prostřednictvím veřejné vývěsky, Sázavského zpravodaje, webových stránek školy a školského portálu Pardubického kraje.

O přijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitelka školy. V případě, že počet přihlášených dětí přesahuje kapacitu školy, přihlíží se k předem stanoveným a zveřejněným kritériím.

Rozhodnutí o výsledku přijímacího řízení je zveřejněno zákonným způsobem na veřejné vývěsce a webových stránkách školy. V případě nepřijetí jsou zákonní zástupci informováni písemně.

Děti mohou být přijímány k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud to kapacita školy dovoluje.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program naší školy „ Objevujeme svět “ je vypracován v souladu s RVP PV. Vychází z analýzy konkrétních podmínek a možností školy s ohledem na potřeby dětí a rodičů.

5.1 Filozofie školy

Rozvíjet samostatné a zdravé sebevědomí dětí cestou přirozené výchovy. Položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Doplnovat rodinnou výchovu a společně zajistit dítěti dostatek podnětů k rozvoji a učení. Proměnit školu v prostředí, kde se všechny děti cítí bezpečně a spokojeně.

5.2 Vzdělávací cíle a záměry

Základním cílem je vytvořit dětem předpoklady pro:

- společenský rozvoj (být přijímán v kolektivu ostatních dětí, umět se zapojovat do činnosti a spolupracovat, umět se řídit pokyny, být pozorný, ...)
- fyzický rozvoj (zvládat jemnou motoriku a základní pohybové dovednosti, správné držení těla, užívat různé náčiní, ...)
- duševní rozvoj (plynule hovořit o svých zážitcích, schopnost soustředěně poslouchat krátké příběhy a pohádky, rozeznávat barvy, znát své osobní údaje, správně vyslovovat a artikulovat, ovládat z paměti básničky a písničky a říkanky, projevovat touhu po knihách, znát hry a zapojovat se do nich, ...)
- vytvořit podmínky pro další rozvoj v základní škole a komunikaci mezi lidmi.
- rozvíjet osobnost každého dítěte, aby bylo schopno samostatně myslet, svobodně se rozhodovat, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.

5.3 Prostředky k dosažení cíle

Výchovně vzdělávací program školy:

Základní prostředek k dosažení cílů je plnění školního vzdělávacího programu, rozpracovaného do tematických okruhů. Při plnění vzdělávacího programu je důležité, aby vedle cílů poznávacích byly plněny i cíle hodnotové, orientované k formování osobnostních rysů a mravních vlastností dětí.

Klima školy:

Zaměřovat se na celkové kulturní prostředí školy, na kvalitu řízení a na systém mezilidských vztahů. Ten je dán především vztahy mezi učiteli a dětmi, mezi učiteli a ostatními pracovníky školy, učiteli a rodiči, a v neposlední řadě i mezi dětmi samotnými. Dále rozvíjet loajalitu ke škole, která je dána podporou cílů školy a zájem o vše, co s prací školy souvisí.

Organizace školy:

Mít vypracovaný organizační řád se všemi kompetencemi a organizační dokumentaci školy, neustále je inovovat, aby odpovídaly skutečným potřebám školy. Při vlastním organizování prosazovat osobní zodpovědnost a zainteresovanost, dále autoritu, která vychází z osobních a profesionálních kvalit. Vedle vztahu nadřízenosti a podřízenosti uplatňovat i další formy komunikace (informace, rady, výměna názorů apod.).

Integrované a talentované děti:

Vytvářet podmínky pro předškolní vzdělávání všech dětí. Individuálním přístupem podporovat talentované děti. Ve spolupráci s odborníky pečovat o děti se speciálními vzdělávacími potřebami

Logopedická prevence:

Pravidelně zařazovat logopedické chvílky. Spolupracovat s logopedem.

Spolupráce rodiny a školy:

Prosazovat jednotnou výchovu rodiny a školy. Pravidelně informovat rodiče nejen o jeho dítěti, ale dávat jim základní objektivní informace o škole, o problematických oblastech při výchově dětí. Snažit se rozvíjet oboustranný tok informací (škola - rodina). Požadovat na rodičích, aby se při rozhovoru s dítětem zajímali o jeho práci ve škole. Přípravovat pro rodiče vystoupení dětí, výstavky, další společné akce apod.

Spolupráce obce a školy:

Pomoc při zajištění kulturního programu při společenských akcích v obci - vítání občánků, karneval, Den dětí, ...

Materiální a provozní zabezpečení.

Naplněním hlavních cílů směřuje vzdělávání k utváření klíčových kompetencí:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální

5. kompetence činností

Dosažitelné kompetence jsou zpracovány do integrovaných bloků

5.4 Formy a metody vzdělávání

- snažíme se o vyváženost spontánních a řízených činností, které jsou propojené a doplňují se
- vzdělávání plánujeme jako tvořivou hru, experiment
- v dostatečné míře uplatňujeme situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné ukázky životních situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a získávalo poznatky ve vhodné chvíli a lépe tak chápalo jejich smysl
- zařazujeme a podporujeme spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby
- zařazujeme prožitkové učení
- uplatňujeme didakticky cílené činnosti, kde je zastoupeno spontánní i záměrné učení

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) jsou zajištěna podpůrná opatření, která vytváří optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vzdělávací obsah denních činností těchto dětí je přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům dětí s přiznaným podpůrným opatřením v rámci plánu pedagogické podpory (dále PLPP) nebo individuálního vzdělávacího plánu (dále IVP).

Plán pedagogické podpory – podpůrné opatření 1. stupně:

Projednávají třídní učitelky, pokud je zřejmé, že má dítě drobné problémy např. s motorickou obratností, řečí, špatnou koncentrací pozornosti, ... a nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte. Poskytování podpůrných opatření (dále PO) prvního stupně je průběžně vyhodnocováno, nejpozději po 3 měsících od zahájení PO. PLPP nemusí mít písemnou podobu.

Pokud PO nevedou k naplnění stanovených cílů, doporučí třídní učitelka zákonnému zástupci dítěte využít poradenské pomoci školského poradenského zařízení (dále ŠPZ) a na základě doporučení ŠPZ uplatní ve spolupráci se zákonnými zástupci dítěte PO vyšších stupňů.

Individuální vzdělávací program:

IVP zpracovávají třídní učitelky, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte. IVP se zpracovává na základě doporučení ŠPZ, které stanovilo PO 2. – 5. stupně. Při jeho tvorbě třídní učitelky úzce spolupracují se zákonnými zástupci dítěte a ŠPZ. Vyhodnocení IVP probíhá na základě dosažených vzdělávacích výsledků a pokroků dítěte zpravidla po 3 měsících. Pokud jsou všechny informace podstatné pro vzdělávání dítěte uvedeny v doporučení ŠPZ, IVP se zpravidla nedoporučuje.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitelka mateřské školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně. Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat

při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

V případě, že se ke vzdělávání v mateřské škole přihlásí dítě cizinec, bude vypracován plán pedagogické podpory a využita doporučená metodika ke vzdělávání dětí cizinců (způsob práce s dětmi, komunikace s rodiči, podpůrná opatření, adaptační proces v MŠ, jazyková podpora).

5.6 Vzdělávání dětí nadaných

Pro vzdělávání dětí nadaných vytváříme podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. V rámci pestré nabídky aktivit jsou dětem předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit. Za nadané dítě se považuje jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme zákonným zástupcům dítěte vyšetření ve ŠPZ. Pokud ŠPZ doporučí vypracování IVP, vycházíme při jeho tvorbě ze ŠVP, závěrů ŠPZ a vyjádření zákonného zástupce dítěte. Vyhodnocení naplňování IVP provádí učitelky jednou ročně.

5.7 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Z hlediska organizačního zajištění je dětem od dvou do tří let umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. Při vzdělávání převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji jsou uplatňovány individuální nebo skupinové formy činností. Důraz klademe na volnou hru. Při plánování vzdělávací nabídky klademe důraz na jednoduchost, časovou nenáročnost a dostatek času pro volný pohyb a hru.

6. Vzdělávací obsah

Náš školní vzdělávací program „Objevujeme svět“ je sestaven z pěti podtémat, která pomáhají dítěti chápat sebe sama, život v přírodě a ve společnosti a rozumět jeho dění a orientovat se v něm. Tato podtémata jsou dále členěna na tematické části. Tematické části si

učitelka rozpracovává do her a dalších nabízených činností, aby odpovídaly věkovým zvláštnostem, potřebám a možnostem dětí.

Vzdělávací obsah vychází z pěti vzdělávacích oblastí:

Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní

Dítě a svět – oblast environmentální

6.1 Tematické části

I. Já, ty, my

- A) Naše školka
- B) Moji kamarádi
- C) U nás doma
- D) Co už umím

II. Objevujeme svět

- A) Ten dělá to a ten zas tohle
- B) Tady bydlím
- C) Jedeme na výlet
- D) Děti, pozor, červená

III. V přírodě

- A) Máme rádi zvířata
- B) Na poli a v zahradě
- C) Roční období
- D) V lese a na louce
- E) U vody

IV. Oslavy a zábavy

- A) Z pohádky do pohádky
- B) Až zavoní jehličí
- C) Pletu, pletu pomlázku
- D) Kdo dnes slaví

V. Chráním si své zdraví

- A) V zdravém těle zdravý duch
- B) Sportujeme, soutěžíme
- C) Bezpečně a zdravě
- D) Chráníme sebe a své okolí

6.1.1 Já, ty, my

- A) Naše školka
- B) Moji kamarádi
- C) U nás doma
- D) Co už umím

Charakteristika integrovaného bloku:

Události spojené s uvědoměním a prožíváním své identity a osobních rolí, které dítě prožívá v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině. Období adaptace dítěte v MŠ, utváření pravidel soužití, navazování dětských přátelství, ochrana soukromí a bezpečí vlastní i druhých, práva a povinnosti, komunikace, zápis do školy.

Klíčové kompetence:

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sbližování dětí
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

A) Naše školka

Charakteristika tematické části:

Adaptace v MŠ, orientace v prostorách školy, zahrady, seznamování se s kamarády v MŠ, zaměstnanci, přivykání režimu dne, poznávání své značky, místa v šatně, v ložnici,

osvojování si správných návyků při stolování, sebeobsluha, úklid hraček, respektování dospělého

Konkretizované očekávané výstupy:

- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- přijímat pokyny
- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

B) Moji kamarádi

Charakteristika tematické části:

Seznamování se s kamarády, respektování ostatních dětí, uvědomění si rozdílného chování, schopností a dovedností, začlenění se do kolektivu, vytváření a respektování pravidel společného soužití, získání povědomí o morálních hodnotách mezi lidmi

Konkretizované očekávané výstupy:

- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- odlišit hru od systematické povinnosti
- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (věděť, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit

- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- důvěřovat vlastním schopnostem
- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,
- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- pojmenovat povahové vlastnosti
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství

C) U nás doma

Charakteristika tematické části:

Důležitost rodiny a domova, členové rodiny, vyzdvihnout roli maminky, prohloubit rozvoj vzájemných vztahů k nejbližším, upevňování citových vztahů ke svému domovu, můj dům.

Konkretizované očekávané výstupy:

- pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)

- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)

- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatecích, být schopné se z něho poučit

- odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)

- přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)

- rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)

- uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)

- umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,

- pochopit funkci rodiny a jejích členů

D) Co už umím

Charakteristika tematické části:

Motivace k zápisu do základní školy, uvědomění si možností každého jedince, posilování důvěry ve vlastní schopnosti, zhodnocení dosažených výsledků každého dítěte

Konkretizované očekávané výstupy:

- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- předat vzkaz
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol)

- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- přicházet s vlastními nápady
- odlišit hru od systematické povinnosti
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)
- důvěřovat vlastním schopnostem

6.1.2 Objevujeme svět

- A) Ten dělá to a ten zas tohle
- B) Tady bydlím
- C) Jedeme na výlet
- D) Děti, pozor, červená

Charakteristika integrovaného bloku:

Události spojené s prožíváním a uvědomováním si vztahů jedince k lidem, s nimiž se učí zdravě žít, komunikovat, spolupracovat a přijímat zodpovědnost ve společenství v němž žije (rodina, škola, obec, země).

Klíčové kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

– rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

– osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

– vytváření základů pro práci s informacemi

– rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

– osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

– rozvoj kooperativních dovedností

– seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

– vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

– vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka:

– manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním

– konstruktivní a grafické činnosti

– motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

– námětové hry a činnosti

– činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)

– činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci

– činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

– činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní

– sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

– kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

– aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

– hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

– různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

– hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice

A) Ten dělá to a ten zas tohle

Charakteristika tematické části:

Vytváření povědomí o lidské činnosti a různých povoláních, vybrat ty, které jsou dětem blízké, seznamování se s různými druhy materiálů, význam práce pro společnost, kooperace, upevňování pracovních návyků

Konkretizované očekávané výstupy:

- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)

- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
- spolupracovat s dospělým
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- respektovat rozdílné schopnosti
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

B) Tady bydlím

Charakteristika tematické části:

Pozorování, vnímání a estetické hodnocení okolní krajiny a přírodního prostředí, vesnice, město, významné budovy, místa a kulturní památky v obci, orientace v nejbližším okolí

Konkretizované očekávané výstupy:

- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- řešit labyrinty (sledovat cestu)
- spolupracovat s dospělým
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

C) Jedeme na výlet

Charakteristika tematické části:

Přiblížit dětem okolní svět, jeho dění, probouzení přirozené zvědavosti, sounáležitost s planetou Zemí, získání povědomí o vesmíru, planetách, světadílech (moře, pevnina), tolerance k lidem jiných kultur a barev pleti, cestování

Konkretizované očekávané výstupy:

- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písňe, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.
- chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
- chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijící zvířata apod.)

D) Děti, pozor, červená

Charakteristika tematické části:

Rozlišovat jednotlivé druhy dopravy, poznávat běžné dopravní prostředky, pravidla bezpečného chování na silnici, dopravní značky a jejich význam

Konkretizované očekávané výstupy:

- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

- chápat základní pravidla chování pro chodce

6.1.3 V přírodě

- A) Máme rádi zvířata
- B) Na poli a v zahradě
- C) Roční období
- D) V lese a na louce
- E) U vody

Charakteristika integrovaného bloku:

Události spojené s přírodními jevy a ději, zaměřené na poznávání podstaty a dopadů na prostředí i obyvatele, kteří v něm žijí. Změny, příčiny, souvislosti. Využívání všech smyslů.

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevodat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- smyslové a psychomotorické hry
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- samostatný slovní projev na určité téma
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)

A) Máme rádi zvířata

Charakteristika tematické části:

Poznávat svět domácích zvířat a jejich mláďat, nejznámější zvířata v zoo, upevňovat a prohlubovat vztah k živým bytostem

Konkretizované očekávané výstupy:

- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů

- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- nechat se získat pro záměrné učení
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- být citlivý k přírodě

B) Na poli a v zahradě

Charakteristika tematické části:

Seznamovat děti s prostředím, které je jim blízké, ekosystém pole, zahrada, zemědělské plodiny, ovoce, ovocné stromy, zelenina, charakteristické činnosti na poli a zahradě

Konkretizované očekávané výstupy:

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztržít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva),

zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky

- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- být citlivý k přírodě

C) Roční období

Charakteristika tematické části:

Seznamování s charakteristickými znaky ročních období – počasí, sezonní práce, hry dětí, vliv přírodních změn na život zvířat a rostlin, klíčení semen, měsíc, den, části dne – opakující se činnosti

Konkretizované očekávané výstupy:

- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat

- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- nechat se získat pro záměrné učení
- umět se přizpůsobit změnám
- cítit sounáležitost s ostatními
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- zajímat se, co se v okolí děje, všímat si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování
- vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

D) V lese a na louce

Charakteristika tematické části:

Seznamování dětí s ekosystémem les a louka, lesní stromy, zvířata, kvetoucí rostliny, hmyz, ptáci, sběr přírodnin,

Konkretizované očekávané výstupy:

- běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodie)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztržít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)

- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- být citlivý k přírodě

E) U vody

Charakteristika tematické části:

Koloběh vody, život u řeky, poznávání ekosystému rybník, význam vody pro živé organizmy, zkoumání vlastností vody, pozorování vývoje žáby, ochrana vodních zdrojů

Konkretizované očekávané výstupy:

- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrdit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva),

zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky

- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat
- projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
- uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)
- být citlivý k přírodě

6.1.4 Oslavy a zábavy

- A) Z pohádky do pohádky
- B) Až zavoní jehličí
- C) Pletu, pletu pomlázku
- D) Kdo dnes slaví

Charakteristika integrovaného bloku:

Události a příležitosti týkající se aktivity ovlivňující životní prostředí i komunitu. Zaměřuje se na aktivní přístup a věci související se společenstvím.

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- poznávání jiných kultur

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- hry nejrozumnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

A) Z pohádky do pohádky

Charakteristika tematické části:

Získávání lidové moudrosti z pohádek, šetrné zacházení s knihou, seznamování s dětskou literaturou, pohádkové bytosti a jejich vlastnosti, dobro a zlo v pohádkách, naše knihovnička, ilustrace, seznamovat se s pravidly chování v kulturních institucích

Konkretizované očekávané výstupy:

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- improvizovat a hledat náhradní řešení
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)

- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)

B) Až zavoní jehličí

Charakteristika tematické části:

Rozvoj schopností vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině a svému okolí, seznamování s vánočními tradicemi - advent, Čert a Mikuláš, Štědrý den, biblické příběhy, vánoční koledování, příprava vánoční besídky, výroba dárků

Konkretizované očekávané výstupy:

- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- poznat některé hudební znaky
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)
- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)

- spoluvytvářet prostředí pohody
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

C) Pletu, pletu pomlázku

Charakteristika tematické části:

Seznamování se s velikonočními tradicemi, velikonoční koledování, příprava dárečků, velikonoční výzdoba, vytváření pohodového a radostného prostředí

Konkretizované očekávané výstupy:

- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- rozkládat slova na slabiky
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

D) Kdo dnes slaví

Charakteristika tematické části:

Příprava oslav Dne dětí, Dne matek, čarodějnic, karnevalu, rozloučení se školáky, výroba dárků, soutěže, besídka.

Konkretizované očekávané výstupy:

- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
- chápat jednoduché hádanky a vtipy
- poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)
- rozkládat slova na slabiky
- vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
- rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus
- sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutí (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- spoluvytvářet prostředí pohody
- ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

6.1.5 Chráním si své zdraví

- A) Ve zdravém těle zdravý duch
- B) Sportujeme, soutěžíme
- C) Bezpečně a zdravě
- D) Chráníme sebe a své okolí

Charakteristika integrovaného bloku:

Události spojené s osvojováním poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, vytváření zdravého životního stylu. Spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí, ochrana dítěte před nebezpečnými situacemi.

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)– artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

– aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

– poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

– ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)

– smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

A) Ve zdravém těle zdravý duch

Charakteristika tematické části:

Vést děti k ochraně zdraví, k péči o své tělo, poznávat jednotlivé části těla a jejich funkci, poznávání smyslů, prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl

Konkretizované očekávané výstupy:

- postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
-
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)

- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

B) Sportujeme, soutěžíme

Charakteristika tematické části:

Zdůraznit význam pohybu pro zdraví člověka, seznámit děti se sezonními sporty, hrát fair play, zapojit děti do zimní a letní olympiády

Konkretizované očekávané výstupy:

- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uplatňovat postřeh a rychlost
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

C) Bezpečně a zdravě

Charakteristika tematické části:

První pomoc, tísňová volání, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, ochrana před nebezpečnými situacemi - požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy.

Konkretizované očekávané výstupy:

- uvědomovat si, co je nebezpečné
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- nebát se požádat o pomoc, radu
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- nabídnout pomoc
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

D) Chráníme sebe a své okolí

Charakteristika tematické části:

Pochopit, co mohou lidé svou aktivitou ovlivnit, jak chránit okolní prostředí,

ekologie, třídění a recyklace odpadů, chránění živočichové a rostliny, ochrana před patologickými jevy, ochrana osobního soukromí a bezpečí

Konkretizované očekávané výstupy:

- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- nabídnout pomoc
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhotejnost, agresivita, vulgarismy
- spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)
- všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

7. Evaluační systém

Evaluace ověřuje naplňování cílů vytyčených ve ŠVP, poskytuje zpětnou vazbu o kvalitě výchovné práce, kvalitě ŠVP a pomáhá ke zlepšování vzdělávacího procesu.

Oblast hodnocení	Postupy, prostředky, metody	Termíny, časový plán	Odpovědní pracovníci
Soulad ŠVP s RVP PV, naplňování cílů, realizace obsahu	Pedagogické rady a provozní porady	1 x ročně	Ředitelka
Podmínky vzdělávání (věcné, životospráva, psychosociální)	Hodnotící dotazník, pracovní porady	1 x ročně	Ředitelka
Spolupráce s rodiči	Rozhovory, rodičovské schůzky, dotazník	Průběžně dle zájmu 1x ročně, dle potřeby 1 x za 2 roky	Učitelka, ředitelka
Řízení školy	Pedagogické rady provozní porady	1 x měsíčně 2 x ročně, dle potřeby	Učitelka, ředitelka Všichni zaměstnanci
Individuální rozvoj a pokroky každého dítěte	Vedení portfolia, záznamy o dítěti	Průběžně 2x ročně	Ředitelka, učitelka
TVP – realizace obsahu	Vzájemné rozhovory, hospitace	Po skončení TČ 2x ročně	Ředitelka, učitelka
Průběh a výsledky vzdělávání	Rodičovská schůzka, pedagogická rada	2 x ročně 1 x ročně	Ředitelka, učitelka
Práce učitelek	Sebereflexe, diskuse, hospitace,	Průběžně 2 x ročně	Ředitelka, učitelka